

Pacientov veľké zmeny nečakajú

Katarína Dzurillová:

Minister Rudolf Zajac hovorí, že ľudí treba motivovať na prevenciu

Koľko peňazi budú ešte platiť Slováci u lekára, keď parlament schváli na jeseň kľúčové zákony vašej reformy?

Od prvého januára našich pacientov nečakajú nijaké zásadné zmeny v oblasti poplatkov. Rád by som zdôraznil, že v princípe ich už veľké zmeny ani nečakajú. Pacienti už nebudú oveľa viac doplácať, ako doplácali teraz, len budú mať inak štruktúrované úhrady.

Kľúčový má byť Liečebný poriadok, ktorý má určiť, čo bude platiť pacient sám, čo čiastočne zaplatí a čo dostane zo zdravotného poistenia. Ministerstvo však zatiaľ nezverejnilo nijaké podrobnosti z tohto zákona

a pacientov zaujíma, čo budú musieť platiť.

V prvom rade Liečebný poriadok je technika, ako dospejeme k tomu, čo bude plne hrazené, čiastočne hrazené a nehrazené. Máme spracovaných 6 800 výkonov a 1 800 diagnóz, čo je úplne základný kľúč. Máme tam napríklad výkon odber krvného obrazu a jeho vyšetrenie. My v Liečebnom poriadku povieme, kedy je hrazený a kedy nie. Odber pri predoperačnom vyšetrení bude asi hradiť zdravotná poisťovňa, ale u športovca v rámci preventívnej prehliadky asi nie.

Bude to teda individuálne?

Nedá sa dnes povedať detailne, že toto nebudete platiť a toto áno. Ten istý výkon môže byť raz hrazený, raz bude so spoluúčasťou, raz bude nehrazený. Napríklad krvný obraz pri interrupcii nebude hrazený, bude si ho platiť sama pacientka. Krvný obraz pri potrate z dôvodov krvácania však bude hradiť poisťovňa.

Všeobecne však môžem povedať, že úhrady uberieme tam, kde sú nízke ceny.

Sme ochotní radšej prispieť na prevenciu, ale už menej na liečbu

Ktoré výkony sú také lacné, že si ich pacient môže dovoliť zaplatiť?

Máme 33 percent výkonov, ktoré stoja menej ako sto korún. Tam si môžeme dovoliť pýtať od občanov spoluúčasť 20 až 30 korún a nasmerujeme zdroje tam, kde si určite občan nebude môcť zaplatiť. Napríklad liečbu umelou obličkou, čo je 800-tisíc korún ročne, liečbu cukrovky, akútneho infarktu či dva až sedem miliónov na liečbu leukémie. Nemôžeme si takisto pýtať spoluúčasť od rodičov, ktorých deti majú cystickú fibrózu pľúc. Na odloženú alebo plánovanú zdravotnú starostlivosť, zmenu operátora, lepší servis či lepšiu izbu si občan môže prispieť.

Najčastejšie sa hovorilo o liečbe chrípky. Koľko teda bude platiť pacient u lekára, keď príde za ním s chrípkou?

Tu by som veľmi rád poukázal na význam prevencie. Jedna očkovacia látka stojí 160 korún a samotný úkon očkovania stojí nejakých 30 až 50 korún. Preto sme odhodlaní uvažovať o tom, že dáme spoluúčasť pri očkovaní a pacient si nebude očkovaciu vakcínu celú platiť sám. Liečba chrípky stojí od dvoch do štyroch tisíc korún. Budeme pacienta motivovať na prevenciu a už menej motivovať na liečbu. Lebo stačí, keď je správne zaočkovaný a nebude počúvať všelijaké ničím neopodstatnené reči, ktoré tu kolujú zrejme z komerčných dôvodov, o škodlivosti vakcíny. Sme ochotní mu radšej prispieť na prevenciu, ale už menej na liečbu.

Pacient teda bude, alebo nebude platiť od prvého januára za chrípku?

Od januára určite nie. Liečebný poriadok, zákon o zdravotnej starostlivosti a ostatné potrebné zákony budú prechádzať takou istou formou ako lieky kategorizačným princípom. Všetky tieto zmeny nastanú až v priebehu budúceho roku.

Vy ste tvrdili, že pri príprave Liečebného poriadku prebehne veľká diskusia. Profesionálne organizácie a komory sa však sťažujú, že sa pripravoval v tajnosti. Vraj ste nikoho k tomu nepustili a doteraz vlastne nevedia, ako bude vyzerat'.

Veď ešte nie je ani vydaný z tohto úradu. Pôjde na riadne pripomienkové konanie, kde každý bude môcť diskutovať, čo mu hrdlo ráči. U nás sa začína zavádzať taký zvyk, že sa skôr diskutuje, ako sa vidí. To napríklad predvádzali komory, ktoré ešte nevideli poslednú verziu zákona, neskončilo sa ani pripomienkové konanie a už robili tlačové konferencie. Myslím si, že v tejto chvíli môžu byť úplne spokojní.

Lekárov Liečebný poriadok zaujíma, je to ich práca.

Treba však povedať jednu vec. Samozrejme, že naši lekári majú záujem o čo najširší Liečebný poriadok plne hrazený z verejného poistenia, lebo to im zabezpečuje príjmy. My máme záujem o čo najlepšie štruktúrovaný Liečebný poriadok tak, aby kryl tie riziká, ktoré si občan nedokáže zaplatiť. Nemôžeme sa tváriť, že tu neumierajú ľudia na infarkty. Lebo umierajú a zbytočne. Nemôžeme sa tváriť, že robíme tú najlepšiu onkologickú liečbu, lebo ju nerobíme. Mám taký prípad z Národného onkologického ústavu, kde

povedali pacientovi, že má 30-percentnú šancu, tak nech si donesie potvrdenie, že poisťovňa bude platiť. No nezabili by ste ich? Oni však vychádzajú len z reálu.

Bude to mať ešte dôsledky, toto nemôžem trpieť. Netreba zatvárať oči. Keď sa pozriem napríklad na opateru chrupu, tak rozumiem tomu, čo hovoria stomatológovia. A stomatológovia rozumejú mne. Možno to bude znieť vulgárne, ale moje poslanstvo je život, alebo zuby.

Zobrať od pacienta úplatok a podmieniť ním napríklad vykonanie zákroku je trestný čin a nemá to nič spoločné s výškou platu

Stále je veľkým problémom slovenského zdravotníctva korupcia. Robí sa vôbec niečo proti nej?

Korupcia je vždy spojená s dvoma prvkami. Buď dostávate nejaké právo rozhodnúť o osude druhého a aby ste rozhodli inak, tak vás podplatí. Alebo systém nefunguje. A aby fungoval, zabezpečíte si neformálnou úhradou jeho funkciu. To je práve problém zdravotníckej korupcie. Ukážte mi jedného, kto rád dáva úplatok a podpláca. Keďže však systém nefunguje, naši občania sú nútení dávať úplatky, aby si zabezpečili tú funkciu. To platilo za socializmu pri kupovaní automatickej práčky, farebného televízora, hoci obchody tu boli. Ako začal systém fungovať, začali fungovať obchody a služby. Chodí teraz niekto korumpovať obchodníkov, aby dostal lego alebo farebný televízor? Navyše, také malé protikorupčné opatrenie už sa nám začalo objavovať a fungovať, a to poplatky.

Ako?

Pacienti už zdravotníkom hovoria, dal som 50 korún, tak si prosím teplú stravu. Ja si platím, tak vám už viac peňazí nedám. To je veľmi dôležitý prvok, ktorý bude mať protikorupčný efekt. Dostali sme pohoršené anonymné maily, v ktorých mi personál nemocnice „ďakuje“ za to, že už nedostáva kávy a bonboniéry, lebo pacienti už platia za služby.

Nemôžeme sa tváriť, že tu neumierajú ľudia na infarkty. Lebo umierajú a zbytočne.

Vy ste však spomínali, že si pacient si bude môcť v rámci pripoistenia priplatiť za určité služby, napríklad si vyberie lekára, ktorý ho bude operovať, alebo lepšiu izbu. Peniaze, ktoré dáva teraz ako úplatok, by sa tak dostali legálne do systému. Keby si za to priplatil pacient oficiálne, nebude chcieť platiť ešte do vrecka lekárovi.

Tu došlo k nedorozumeniu, objavila sa veľká diskusia na túto tému. Nedá sa legalizovať korupcia, lebo neexistuje legálna korupcia. Skúsme sa vžiť do kože nášho občana. Keď ochorie, čo je jeho prvá otázka? Nepoznáš niekoho, kto by ma liečil? On musí mať dôveru k lekárovi, aby ho mohol liečiť. A v tejto chvíli systém verejného zdravotníctva funguje trochu aj na inom princípe, to znamená, že toho pacienta musíme riadiť. Keď bude mať záujem o iného lekára ako zmluvného, to je otázka ako produkt pripoistenia veľmi typický. Ale legalizovať korupciu? To nie. Korupcia je vždy ilegálna a je vždy spojená s nefungovaním systému. Keď bude systém naberáť na kvalite, korupcia bude upadať.

Ako chcete motivovať lekárov, aby nebrali, či dokonca nepýtali úplatky? Často argumentujú tým, že úplatky od pacientov berú preto, lebo majú nízke platy. Zvýšite im teda mzdy?

Zobrať od pacienta úplatok a podmieniť ním napríklad vykonanie zákroku je trestný čin a nemá to nič spoločné s výškou platu. To je skôr vec morálky. Čo sa týka plátov, tie sú odrazom ekonomickej situácie nášho štátu a s tým ani minister v tejto chvíli veľa neurobí.

Čierna skrinka na Twiste končí

Rádio Twist ponúka poslucháčom od septembra okrem kvalitného spravodajstva oveľa viac zábavy, zaujímavých a užitočných informácií z oblasti filmu, vedy, techniky, hudby, informácie o celebritách, ale aj hodinku pre fanúšikov literatúry. Úplne novú podobu dostala aj tradičná búľľavá vrba pre sťažnosti a podnety Slovákov - Čierna skrinka.

Pod názvom Uhol nadhľadu sa v nej obľúbení glosátori Marián Leško, Rasťo Piško a Milan Markovič „z nadhľadu“ venujú témam zo života ľudí. Podobne ako v Čiernej skrinke môžu poslucháči do relácie posilať svoje tipy na udalosti, na ktoré by si táto trojica mala „posvietiť“. Každý týždeň bude aktuálne témy cez humornú optiku sledovať vždy jeden zo spomínanej trojice. Svoj Uhol nadhľadu ponúkne poslucháčom Twistu od pondelka do piatku o 9.30 h. V pondelok, stredu a piatok budú o 21.00 h púšťať do éteru svoje „srdcovky“ známe osobnosti hudobnej scény. V pondelok v relácii „O duši“ odhalí tú svoju Misha, v stredu sa predstaví Pavol Polanský v relácii „Pekná hudba“ a piatok bude patriť „Hlasu z vidieka“ Janka Kuriča. Do kuchyne známych osobností nakuknú poslucháči Twistu v pondelok až piatok presne o 13.13 h, kedy im Jana Škreková predstaví životné príbehy hercov, spevákov, športovcov a iných celebrit. O zaujímavých hostí nebude núdza ani v sobotnej dvojhodinovke Katky Brychtovej Rande.

Spravodajstvo Twistu možno už počúvať aj cez mobil. Všetci zákazníci v sieti Orange, ktorým ušiel spravodajský žurnál, si ho môžu denne vypočuť na mobilnom čísle 9994. Táto komerčná služba je v prevádzke od 5. septembra.